

תקדים: פגיעה בעת פריקה וטעינה של מטען

מרכב בפעילות פרטית מהווה תאונת דרכים

בימ"ש השלום: אדם שנגרמו לו נזקי גוף בעת פריקת מטען פרטי מרכב, שלא בפעילות מסחרית, עבר 'תאונת דרכים' לצורך חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים; תכליתו הסוציאלית של החוק מעדיפה פירוש זה על-פני פירוש שייאלץ אדם להגיש תביעה נזיקית רגילה

עודכן: 17/09/2003 12:58 | מיכאל דבורין | Nfc@Mfc.co.il

בית משפט השלום בעכו קבע (10.9.03) בהחלטת ביניים, כי נזק גוף שנגרם כתוצאה מפריקה או טעינה של מטען פרטי מרכב, במסגרת פעילות פרטית שאיננה מסחרית, מהווה 'תאונת דרכים' לצורך חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (פלת"ד), העוסק בפיצויים בגין נזקי גוף.

בפני השופט ג'מיל נאסר, הובא מקרהו של קטין, שנחבל לאחר שאימו, שעסקה בהעמסת חפצים לתוך תא המטען של רכבם המשפחתי, סגרה מבלי משים את דלת תא המטען על ידיו של הקטין.

מאחר וחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים קובע אחריות מוחלטת בגין נזקי גוף, שאירעו תוך "שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה", תבע הקטין, באמצעות עו"ד עלי נאיף, את מבטחת הרכב, 'כלל חברה לביטוח בע"מ', ודרש להכיר באירוע הנזיקי כתאונת דרכים, כהגדרתה בחוק.

חברת הביטוח טענה, באמצעות עו"ד עזרא האוזנר, כי האירוע נופל במפורש לגדרי החריג האמור בחוק, לפיו "שימוש ברכב מנועי", אינו כולל "טעינתו של מטען או פריקתו, כשהרכב עומד". לטענת החברה, החוק אינו מפרט מהי ה"פריקה או טעינה", ולכן ברור כי זו כוללת את כל הפעולות הנכללות בביטוי, ללא הבחנה האם מדובר במטען פרטי או מסחרי ומהן הסיבות לפריקתו או טעינתו, ולפיכך אין המדובר ב'תאונת דרכים'.

הצדדים הגיעו להסכמה דיונית, לפיה יכריע בית המשפט בשאלה המשפטית האם האירוע הוא בגדר תאונת דרכים אם לאו, מאחר וההכרעה בה עשויה לייתר את בירור המחלוקת העובדתית שהתגלעה בין הצדדים, בה יכריע בית המשפט בהמשך, אם ייזקק לכך.

בפתח דבריו, ציין השופט נאסר כי הבעיה הפרשנית של המונח 'תאונת דרכים' ידועה. "אם בכל פסק דין כזה נביא את כל ההיסטוריה של המצוקה הפרשנית הנוגעת להגדרת תאונות דרכים, מוצאים אנו עצמנו כותבים דפים על גבי דפים וכמעט לא משלימים את המלאכה". עוד הוסיף, כי מדובר במקרה גבולי המצוי בתחום האפור של האירועים, ואין הוא מקרה של 'שחור או לבן'.

לגופו של עניין, ציין השופט נאסר כי השאלה מה כולל בתוכו המונח "מטען" כחלק מהגדרת ה"שימוש" שבחוק, והשאלה האם יש להבחין בין מטען פרטי למטען מסחרי, טרם נידונה והוכרעה בבית המשפט העליון. תוך שהוא נעזר בשני פסקי דין פליליים, האחד בעליון והאחר במחוזי, נטל השופט על עצמו את מלאכת הפרשנות.

השופט נאסר קבע, כי "יש לקבוע כי הדיבור 'פריקה או טעינה', כהגדרתו בסיפא של הגדרת 'שימוש' בסעיף 1 לחוק הפלת"ד, מתייחס לפעילות עסקית ולא לפעילות פרטית. כאשר אדם במסגרת נסיעה פרטית, ובמנותק מכל עיסוק, פורק פריט אישי כזה או אחר מרכבו, הרי גם אם במובן הטכני אנו רואים את הפעולה הנ"ל כפעולה של פריקה, הרי מבחינה נורמטיבית יש לקבוע כי לא מדובר ב'פריקה' כמשמעותה בחוק הפלת"ד".

על בית המשפט להעדיף את התכלית הסוציאלית של חוק הפלת"ד, על-פני תכליות אחרות, ועל-כן יש להעדיף פתרון המעניק פיצוי לניזוק והמפזר את המעמסה של הפיצוי על הציבור, על-פני פתרון השולל ממנו פיצוי או המטיל את המעמסה על מזיק אינדיבידואלי. יש לזכור, מציין השופט, שהחוק באופן כללי בא להוציא מן הכלל את המקרים של "פריקה או טעינה", כאשר מקרים אלו מזכים את הנפגע בעילת תביעה רגילה, על-פי דיני הנזיקין הכלליים, וזהו איננו המקרה שלפנינו.

יצוין, כי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, העוסק בנזקי גוף בלבד ואינו עוסק בנזקי רכוש, מטיל אחריות מוחלטת על חברת הביטוח לפיצוי הניזוק. משכך, תביעה מכוח החוק תיעשה בקלות רבה יותר מאשר הגשת תביעת נזיקין רגילה, מכוח פקודת הנזיקין, שאף סדרי הדין בה מקשים יותר על התובע.

משקבע השופט כי במידה ויוכחו העובדות שנטענו בתביעה, הרי שהן עולות כדי "תאונת דרכים", כמשמעה בחוק, יש מקום להמשיך את הדיון בתביעה כדי להוכיח את הפן העובדתי שבה.

ת.א. 1655/99 קטין נ' כלל חברה לביטוח בע"מ